

ærede Justitsminister, at selv om han anser den Fremgangsmaade for forsvarlig, som bruges her overfor de Fideikommiskapitaler, der hører som en Slags Biting til Len, Stamhuse og Fideikommisgodser — hvilken Fortolkning for øvrigt er meget angribelig — Grundlovens § 91 og dens Bud kan Justitsministeren paa ingen Maade paaberaabe sig, naar vi kommer til det, vi skal komme til næste Gang, de rene Pengefideikommissur; der skal gives en helt anden Begrundelse. Jeg vil tage ethvert Forbehold overfor et Forslag af den Art, thi jeg vil nok se, hvorledes Justitsministeren kommer udenom Grundlovens § 80, med dens Beskyttelse ikke blot for Ejendomsretten, men for Formueretten i Almindelighed. Kan det lade sig gøre at dele rene Pengefideikommissur paa den Maade, her er antydnet af Justitsministeren, saa ved jeg egentlig talt ikke, hvor meget Værn for Ejendomsretten man har i Grundlovens § 80, og derfor giver jeg det ærede 6te Medlem for Præstø Amt Ret i, at man er kommet meget langt ud, hvis ogsaa dette skal kunne lade sig gøre. Det forekommer mig, at naar man skal give store og vigtige Love, maa man ikke blot se paa den øjeblikkelige partipolitiske eller økonomiske Fordel, men man maa ogsaa se hen til, at de vigtigste Principper, som bærer hele Samfundslivet, ikke krænkes. For selv om man kan tjene et Pengebeløb ved det i Øjeblikket, kan man let sætte langt mere til i det lange Løb. Som et af disse bærende Hovedprincipper for alt Samfundsliv vil jeg nævne, at man skal bygge paa Retfærdighed, og dér vil jeg sige, at det er ikke nok at vise Retfærdighed overfor de smaa, men man skal ogsaa vise Retfærdighed overfor de faa.

Asger Karstensen: Mit Partis Ordfører bemærkede i sin Tale, at han paa Grund af de Betæneligheder, han nærede overfor i hvert Fald en enkelt Bestemmelse i Lovforslaget, ikke kunde stemme for det, idet han dog markerede, at han ikke vilde stemme imod det, altsaa vilde give denne Reform fri Bane. Jeg vil gerne i denne Forbindelse oplyse, at mit Parti i Landstinget stemte for Forslagets Oversendelse hertil, og jeg for mit Vedkommende, og jeg antager, mit Parti som saadant kan siges at staa ligedan og at ville stemme for Forslaget. Naar vi indenfor Partiet har taget dette Standpunkt, er det, som det fremgaar af de foregaaende Udtalelser, baade fra det

ærede 6te Medlem for Præstø Amt (Ulrich) og det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller), erkendende, at Lovgivningsemnet i sig selv er vanskeligt, og Vanskeligheden i dette Lovgivningssemne ligger efter min Formening deri, at man jo ganske uvægerlig ved en Reform som denne kommer til at berøre Ejendomsretten og dens Forhold til de Besiddere, som ejer de paagældende Jorder og Kapitaler, om ikke helt, som vi alle ejer det, vi ejer, saa dog i hvert Fald ud fra en Lovgivning, som beskytter Ejendomsretten baade i det ene og i det andet Tilfælde. Men jeg vil for mit Vedkommende erkende, at den Ejendomsret, her er Tale om, er en meget speciel Ejendomsret, og det er utvivlsomt en Ejendomsret, som ikke svarer til Nutidens Opfattelse af Ejendomsbegrebet. Her er Tale om en ganske særlig Form for Besiddelse, og at denne ganske særlige Form for Besiddelse har været samfundsbeskyttet paa en helt anden Maade end al anden Besiddelse, gør det naturligt i Tider som vore, at man kommer til at beskæftige sig med den baandlagte Kapital og den baandlagte Jords Overgang til fri Ejendom, det vil sige til almindelig Ejendomsbesiddelse, som vi alle sammen besidder vore Ting. Ud fra disse Synspunkter vil jeg ogsaa finde det naturligt og ønskeligt, at Lensbesiddere og Stamhusbesiddere benytter denne Lejlighed til at faa gjort op med dette Reformspørgsmaal saaledes, at de gaar ind paa Tanken og søger at faa en Løsning paa denne Sag nu. Jeg tror, Erfaringen godtgør, at man har været alt for tilbøjelig til gennem den sidste Snes Aar at skubbe Reformen som disse fra sig, saaledes at man for hver Gang, man skubber dem fra sig, faar en Ordning, der bliver dyrere og dyrere. Og af det lille Kapitalløb, der fandt Sted før mellem det ærede Medlem fra Odense (Marott) og det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) — det var jo saadan et Slags Væddeløb —, drager jeg den Slutning, at man kan være sikker paa, at der i denne Sag ikke vil blive nogen Ro at vinde, men der vil blive for de vedkommende en større og større Risiko. Derfor vilde jeg betragte det som naturligt og ligefremt, at man fra Lens- og Stamhusbesiddernes Side greb til nu og saa vidt jeg har kunnet følge denne Sag, har man da ogsaa fra Lens- og Stamhusbesidderne taget dette Standpunkt. Jeg vil derfor haabe, at denne Lov, naar den er gaaet igennem, ogsaa bliver realiseret, og at de vedkommende forstaar, at nu